॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः प्रायाद्विदुरोऽश्वैरुदारैर्महाजवैर्बलिभिः साधुदान्तैः। बलान्नियुक्तो धृतराष्ट्रेण राज्ञा मनीषिणां पाण्डवानां सकाशे।

सोऽभिपद्य तदध्वानमासाद्य नृपतेः पुरं। प्रविवेश महाबुद्धिः पूज्यमानो द्विजातिभिः।

स राजगृहमासाद्य कुबेरभवनोपमं। अभ्यागच्छत धर्मात्मा धर्मपुत्रं युधिष्ठिरं।

तं वै राजा सत्यधृतिर्महात्मा अजातशत्रुर्विदुरं यथावत्। पूजापूर्वं प्रतिगृह्याजमीढस्ततोऽपृच्छद्धृतराष्ट्रं सपुत्रं। १९९५

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ विज्ञायते ते मनसोऽप्रहर्षः कच्चित् क्षत्तः कुशलेनागतोऽसि। कच्चित् पुत्राः स्थविरस्यानुलोमा वशानुगाश्चापि विशोऽथ कच्चित्।

॥ विदुर उवाच ॥ राजा महात्मा कुशली सपुत्र आस्ते वृतो ज्ञातिभिरिन्द्रकल्पः। प्रीतो राजन् पुत्रगुणैर्विनीतो विशोक एवात्मरतिर्दृढात्मा।

दृदन्तु त्वां कुरुराजोऽभ्युवाच पूर्वं पृष्ट्वा कुशलञ्चाव्ययञ्च। इयं सभा त्वत्सभातुल्यरूपा भ्रातॄणां ते दृश्यतामेत्य पुत्र। समागम्य भ्रातृभिः पार्थ तस्यां सुहृद्द्यूतं क्रियतां रम्यताञ्च। प्रीयामहे भवतां सङ्गमेन समागताः कुरवश्चापि सर्व्वे। दुरोदरा विहिता ये तु तत्र महात्मना धृतराष्ट्रेण राज्ञा। तान् द्रष्टुमे कितवान् सन्निविष्टानित्यागतोऽहं नृपते तज्जुषस्व। २०००

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ द्यूते क्षत्तः कलहो विद्यते नः को वै द्यूतं रोचते बुध्यमानः। किं वा भवान् मन्यते युक्तरूपं भवद्वाक्ये सर्व्व एव स्थिताः स्म।

॥ विदुर उवाच ॥ जानाम्यहं द्यूतमनर्थमूलं कृतश्च यत्नोऽस्य मया निवारणे। राजा च मां प्राहिणोत्त्वत्सकाशं श्रुत्वा विद्वन् श्रेय इहाचरस्व।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ के तत्रान्ये कितवा दीव्यमाना विना राज्ञो धृतराष्ट्रस्य पुत्रैः। पृच्छामि त्वां विदुर ब्रूहि नस्तान् ये दीव्यामः शतशः सन्निपत्य।

॥ विदुर उवाच ॥ गान्धारराजः शकुनिर्विशाम्पते राजाऽतिदेवी कृतहस्तो मतावः। विविंशतिश्चित्रसेनश्च राजा सत्यव्रतः पुरुमित्रो जयश्च।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ महाभयाः कितवाः सन्निविष्टा मायोपधा देवितारोऽत्र सन्ति। धात्रा तु दिष्टस्य वशे किलेदं सर्व्वं जगत्तिष्ठति न स्वतन्त्रं। २००५

नाहं राज्ञो धृतराष्ट्रस्य शासनाद्गन्तुमिच्छामि कवे दुरोदरं। दृष्टो हि पुत्रस्य पिता सदैव तदस्मि कर्त्ता विदुरात्य मां यथा। न चाकामः शकुनिना देवितोऽहं नचेन्मां जिष्णुराकृयिता सभायां। आहूतोऽहं न निवर्त्ते कदाचित्तदा हितं शास्त्रतं वै व्रतं मे।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा विदुरं धर्म्मराजः प्रायाच्चिकं सर्व्वमाज्ञाप्य तूर्णं। प्रायाच्छोभूते सगणः सानुयात्रः सहस्त्रीभिर्द्रौपदीमादि कृत्वा।

दैवं हि प्रज्ञां मुष्णाति चक्षुस्तेज इवापतत्। धातुश्च वशमन्वेति पाशैरिव नरः सितः।

इत्युक्त्वा प्रययौ राजा सह क्षत्रा युधिष्ठिरः। अमृष्यमाणस्तस्याथ समाह्वानमरिन्दमः। २०१०